

az ide vonatkozó kívánság, hanem azért, mert a kiállítás rendezését megelőzően megoldani kívánt ügyek fölünk nem függő okok miatt nem intézódhettek el. Az új közoktatás győnyörű tervének megvalósulása tudtunkkal a kormány azon magatartásán mulik, hogy nem járult hozzá az ápolási költségek emeléséhez, amit ellenben Pozsony kedvéért hasonló esetben megtett. Emellett a váratlan költségzaporulat itt is új nehézségeket teremtett ép úgy, mint a fogadalmi templom építkezésének megkezdése ügyében. A csatornázás és az új város feltöltési nívó dolgában még nagy vitában vagyunk. Mi, akik érezzük terhét a mai generációra háruló óriási terheknek, szívesen megelégednénk a város feltöltésnek az eredményinél valamivel alacsonyabb nívójával is. A messze jövőbe látók, az ükunokák szemrehányásaitól is félők azonban nagyon követelik a magas nívót, a mely azonban megakadt a mai erőteljes városfejlesztési munkában. Pénzügyi nehézségek, illetőleg a jó idő óta tartó feszült hitelviszonyok hátráltatják a tanyai vasúti kiépítését, melynek kiviteli módzataiban sem tudunk még egyébként tökéletesen megegyezni. A téli kikötő kiépítését még mindig a kormány szűkkeblűsége hátráltatja, noha már 1906-ban, az akkori földmívelésügyi miniszter, a már kész tervek alapján elrendelte, hogy a kikötő helyén azokat a munkákat, melyeket a kotrás által lehet végezni, az állami kotróműnek a rendelkezésükre álló szabad idejükben kezdjék el. Sajnos, az állami kotróműveknek nem volt azóta ehhez „szabad idejük.”

Igy mulik minden fontosabb dolgaink fölött az idő. Váratlan költségtöbblet, a rossz pénzügyi helyzet, az előadók kényelmeskedése, a közvélemény egységességének hiánya s más hasonló bajok hátráltatnak bennünket a nagyobb ügyeink megoldásának bevezetésében.

Igy aztán a kiállítás kérdése mindjobban háttérbe kerül s azok, akik a fontos városi ügyek mielőbbi megoldását remélve, a kiállítás alkalmával elérendő dicsőség fokozódására számítottak, tulajdonképpen belevittek bennünket — e következményeket látva — oly halogató eljárásba, mely magát a szép és hasznos tervet is elfojthatja s előidézheti azt, hogy a kiállítás 1914-iki dátumával háttérbe szorított Temesvár, Pozsony, Kolozsvár, Miskolc, s más városok abbahagyják a kényszerűnek képzelt passivitást és előre törnek új tervvel, erőteljes készüllettel, minket arra kényszerítve, hogy 10—15 éven belül ne is gondolhassunk kiállításra.

Lám, Nagyváradról épp e napokban jött a hír, hogy ott nagyszabású kiállítást terveznek s ha ez csak szakkiállításnak készül is, kétségtelenül árthat a szegedi országos kiállításnak. Elvonná a kiállítók és látogatók egy részét egyaránt.

Igazán óhajtható lenne, tegyünk komoly lépéseket mihamarabb a kiállítás előkészítése érdekében, nem várva most már az ezzel össze nem függő más kérdések fejleményére. Hiszen addig, amíg a kiállítást 3—4 éven belül elkészítjük, önmagunktól fognak haladni napirenden levő fontos dolgaink sokkal erőteljesebb és ambiciózusabb tempóban, mint most, a hétköznapi lethargiánk közepette.

A kiállításra önmagára is szükségünk van. Felvillanyozó, haladásra ösztönző hatása sok fáradságot és áldozatot megérdemel. A várt eredményeit kockáztatnunk nem szabad azzal, hogy tétlenségünkkel esetleg másokat elibénk engedjünk.

A helykérdés megállapítása célszerűség dolga. Ezt majd elintézzük az előkészületek folyamatán. Fő, hogy a közönség a tervet rokonszenvvel fogadta, a törvényhatóság már kétszer is határozott mellette, az ország kereskedelmi és iparkamarái és más illetékes tényezők hathatós támogatásukat és rokonszenvüket helyezték kilátásba. Nekünk tehát a siker reménységét így biztosítva látva: kötelességünk lenne már dolgozni.

Gyerünk tehát előre!

F. G.

Szegedi igazgatók a jogakadémiáról.

(Saját tudósítónktól.) Azon fontos hívatásról, amelyet Szeged város teljesít a közoktatás és nevelés terén, vezető cikkben elmélkedik *Striegl F. József* állami főgimnáziumi tanár, Szeged egyik legnagyobb konviktusának igazgatója. Szorosan összefügg ezzel a szegedi jogakadémia kérdése, melynek elnyeréséért mint ismeretes, lelkes agitációt indított *Lázár György* dr polgármester. Most a tanév kezdetén, amikor ezer számra sereglük ide az egész Délvidékről a diákság, igazán hiányát érezzük annak, hogy nincs főiskolánk. Azok a tanulók, akik vidékről jöttek ide és hosszú éveken át Szegeden tanultak, kénytelenek most főiskolai tanulmányaikat más városban folytatni.

Aktuálitást ad a jogakadémia ügyének az egyetemi tanév kezdete is. Mindenki tudja azt, hogy decentralizálni kell a két egyetemi város: Budapest és Kolozsvár óriási hatáskörét, mert nem képes a két egyetem, azt az óriási föladatot megoldani, amit egy egész ország főiskolai ifjúságának tanítása hárít rá. Csak Budapesten hatezer joghallgató iratkozik be évente és kétségtelen, hogy a tanítás sikere csak igen csekély százalékon mutatkozik. Ebben ugyan nem csak az egyetemi rendszer hibás, hanem maga Budapest, amelynek világvárosias életébe sok szépnek ígért karriért tett tönkre. Ezért fontos az, hogy a nagy vidéki városok legyenek gyűjtőpontjai a főiskolai ifjúságnak és ezért kell föltétlen helyeselni azt a mozgalmat, amit *Lázár György* dr indított a jogakadémiáért.

Meginterjuholta ma a Délmagyarország egyik munkatársa a három szegedi legnagyobb középiskola igazgatóját arra nézve, hogy mily fontosságot tulajdonítanak ugy pedagógiai, mint kulturális szempontból ennek a mozgalomnak. Érdekes, hogy mind a három igazgató, *teljesen különböző és ellentétes véleményt mondott* és mind a három igazgató figyelmen kívül hagyta a főszempontot, amit mi fenntebb kifejtettünk. A vélemények többsége abban csúcsosodik ki, hogy Szegednek inkább gazdasági egyetem elnyerésére kellene törekedni. Szerintünk ez mindazonáltal nem képez akadályt abban, hogy előbb ne olyan főiskolát csináljunk, amelyent módunkban áll. Egyébként beszéljenek a nyilatkozatok:

SZINGER KORNÉL

a városi főgimnázium igazgatója:

— Én a szegedi jogakadémiának, mint egyedüli szegedi főiskolának nem tulajdonítok nagy fontosságot. A jogi pálya annyira tulszuffolt ugyis, hogy még több jogi iskola felállításával csak szaporítanánk a jogászok számát, akik manapság épen a tulszuffoltság miatt, már nem képesek megélni. Speciálisan, szegedi szempontból bírálva a kérdést, azt kell tekintetbe venni, hogy a jogakadémia elég látogatott lenne-e és mennyiben mozdítaná elő Szeged kulturális érdekeit. Azt hiszem, hogy az akadémiának már az első évben legalább 250—300 hallgatója lenne. A szegedi tankerületbe ugyanis tizenhárom főgimnázium tartozik, de eltekintve ettől, Aradról, Szabadkáról, Zomborról, Újvidékről,

sőt még Pest-megyéből is jönnének a szegedi akadémiára.

— Főfontossága mégis a szegedi jogakadémiának kulturális szempontból lenne. Nem úgy értem ezt, mintha a jogakadémia a magyarosítás érdekében bármily tevékenységet végezhetne, mert elvégzik ezt középiskolánk is, hanem lenne egyelőre legalább egy főiskolánk, mellyel kapcsolatban más kulturális intézmények létesülhetnének. Itt először a sokkal realisabb értékű kereskedelmi akadémiára és a joggazdasági főiskolára gondolok. Az egyik intézmény kiegészítője lenne a másiknak, mert mind két szak főiskola bizonyos irányu jogi képzettséget feltételez. Ezek megvalósítását sürgősebbnek tartom ugyan, mint a jogakadémiát, mégis ilyen szempontból az is szükséges, mert így kilátásunk lehet arra, hogy ha több fakultásunk van, akkor idővel egyetemet is kaphatunk. Debrecennek, mielőtt megkapta volna az egyetemet, nemcsak jogi fakultása volt, hanem teológiai is, sőt hat filozófiai tanszéket is állítottak fel. Pozsonynak szintén volt jogakadémiája, — épen ezt akarjuk mi most elnyerni, — s ezért kapott a két város Szegedet megelőzve egyetemet. Tekintetbe kell még egy mellékkérdést is vennünk, hogy különösen a szegedi szülők, de még a vidékiek is nagy anyagi előnyhöz jutnak a szegedi jogakadémia felállításával.

HOMOR ISTVÁN

az állami főreáliskola igazgatója:

— Ahol iskola van, ott kultúra van, ahol főiskola van, ott természetesen még inkább van kultúra. De miért nem törekszik Szeged inkább gazdasági főiskolára? A városnak 87.000 hold földje van. Ahelyett, hogy földjét bérbe adná, parcellázná és szétosztaná, földmives iskolákat nyitva, belterjes gazdálkodásra oktatna és gazdasági főiskolát csinálna, ahelyett jogi akadémia után futkos. Erre abszolút semmi szükség sincsen. Épen elég a jogász már Magyarországon, nincs szükség arra, hogy anyagi előnyök miatt még több ifjút kényszerítsünk erre a pályára. Szeged különben jogakadémiát már réges-régen, még az árvíz utáni időkben szerzhetett volna. Akkor nem érte be ezzel, hanem évtizedes harcot folytatott az egyetemért, most pedig egyszerre szent célul tűzte ki a jogakadémia elnyerését, ahol sem diplomát nem lehet szerezni, de még szigorlatot sem lehet tenni. Gazdasági és ipari pályára kell nevelni az ifjúságot, nem pedig azt hangoztatni folyton, hogy mi jogi állam vagyunk, csak a jogi pályán lehet élni és karriert csinálni.

KÁRPÁTHY KÁROLY dr

az állami főgimnázium igazgatója:

— Azzal kezdem mindjárt, hogy Szegednek igenis nagy szüksége van a jogakadémiára. Ha már egyetemet nem kaptunk, legalább jogi főiskolánk legyen. Minél több kulturális intézménye van egy városnak, annál nagyobb kulturális igényekkel léphet fel. Szeged pedig, ahol évente annyi ezer diák tanul, nem nélkülözhet tovább főiskolát. Az a mozgalom tehát, amelyet a pozsonyi jogakadémia Szegedre való helyezéséért indítottak, csak a legnagyobb mértékben helyeselhető és azon kell lenni mindenkinek, aki szívén viseli ennek a városnak az érdekeit, az ifjúság ügyét és a kulturális szempontokat, hogy mielőbb sikerüljön.

Igy szólnak a vélemények a szegedi jogakadémiáról.

Kilépés a Justh-pártból. *Kelemen Samu*, a szatmári kerület képviselője levélben bejelentette Justh Gyulának, hogy a függetlenségi és 48-as pártból kilép.